

SLÁCH-LÖCHÁ – A kémek kiküldése

Slách-Löchá Hetiszakasz tartalma שלח-לך

Szakaszunk – Slách-Löchá (4Mózes 13:1–15:41.) – fő témája; Mózes kémeket küld ki Kánaánba. Ezek defetista jelentésükkel – ami kissé eltúlzott volta ellenére többnyire a tényeknek megfelelő volt – elriasztják a népet a honfoglalástól, és zúgolódva ismét kifejezik azon óhajukat, hogy visszamennek Egyiptomba. A nagyfokú kishitőség láttán Isten elrendeli a negyven esztendő pusztabeli bolyongást, melynek során kihal a „pusztai nemzedék”, és az új generáció már szabad emberekből áll, akiknek lelkét nem nyomorította meg az egyiptomi rabszolgaság. Ezek fogják elfoglalni és birtokba venni az országot.

Mózes tizenkét kémet küld Kánaán földjére. Negyven nap múltán a kémek visszatérnek egy hatalmas fürt szőlővel, egy gránátalmával és egy fügével, és jelentik, hogy buján és bőségesen termő a vidék. Ám tízen a kémek közül arra figyelmeztetnek, hogy az ország lakosai óriások és félelmetes harcosok, „erősebbek, mint mi”, csupán Kálév és Józsua erősködnek, hogy az ország igenis meghódítható, ahogyan azt az Örökkévaló parancsolta. – **4Mózes 13.**

A nép sír, hogy ők bizony inkább visszatérnének Egyiptomba. Isten úgy határoz, hogy büntetésül Izrael belépését az Ígélet Földjére negyven évvel elhalasztja, mert ennyi idő alatt ki fog halni ez az egész nemzedék. Isten büntetésének kihirdetése után, a zsidóknak megparancsolatik, hogy forduljanak vissza, és ne induljanak harcba Amalék ellen. Egy csapat büntudatos zsidó ennek ellenére az ország határában álló hegy felé indul, de az amalékíták

és a kánaániták lemészárolják őket. – **4Mózes 14.**

Isten közli a mönáchot (liszt-, bor- és olajáldozat) törvényeit, valamint ismerteti a chálá micváját, vagyis, hogy kenyérsütésnél a nyers tészta egy részét Istennek kell szentelni. A Tóra továbbá rendelkezik azokról az áldozatokról, amelyet a bálványimádás bűnének kapcsán kell hozni. – **4Mózes 15:1–31.**

Egy férfi megszegi a szombatot, mert a pihenés napján fát gyűjtöget, és ezért kivégzik. – **4Mózes 15:32–36.**

Az Örökkévaló utasít, hogy kössünk rojtokat (cicit) ruháink szegélyeire, hogy azok emlékeztessenek bennünket a micvák (az isteni parancsolatok) teljesítésére. – **4Mózes 15:37–41.**

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Hetiszakasz: Slách-Löchá (שלה-לך)

Képzeljétek el, hogy Izrael profi kémcsapatot küld Iránba egy titkos küldetés végrehajtására, melynek célja, hogy pontos információkat szerezzenek az atombombával kapcsolatos fejlesztések állapotáról. A kémek egy életveszélyes akció során behatolnak a központi nukleáris létesítménybe, ahol rádöbbennek, hogy az irániaknak sikerült atomfegyvert előállítaniuk. Most azt képzeljük el, hogy ezek a kémek, miután hazatértek ahelyett, hogy csendben elhallgatnák a riasztó helyzetet, inkább a nyilvánosság elé tárják azt teljes egészében. Vajon mi járna nekik az őszinteségükért ebben az esetben? **Jutalom vagy büntetés?** Nyilván minden tiszteletet megérdemelnének, hiszen egy rendkívül veszélyes műveletet hajtottak végre, majd volt bátorságuk kiállni az emberek elé és elmondani az igazságot anélkül, hogy bármit elhallgattak volna!

A hetiszakaszban Mózes is kémeket küld, tizenkét nagyra becsült vezetőt, bölcs és igaz embereket, hogy felmérjék a helyzetet Kánaán országában és megtudják, hogy milyen erődítményekre és katonai egységekre számíthatnak, illetve mennyire kell tartani az ott élő népektől. A kémek a veszélyekkel nem törődve negyven nap alatt bejárják az egész országot, ahol ijesztő kép tárul eléjük: az országot félelmetes népek lakják, hatalmas harcosaik vannak és bevehetetlen erődöket építettek. Hazatértük után a kémek elhatározzák, hogy nem hallhatnak el semmit és mindenről beszámolnak, még ha az igazság fájdalmas is. Az Örökkévaló azonban ahelyett, hogy megjutalmazná őket bátorságukért, szörnyű büntetést mér rájuk: negyven évig kell a pusztában vándorolniuk és a teljes nemzedéknek a sivatagban kell meghalnia, nem vonulhat be a Szentföldre. **Égbe kiállt a kérdés: Miért? Miért kellett bűnhődniük?**

A válasz a következő: Mózes nem azt kérdezte a kémektől, hogy vajon meghódítsák-e az országot vagy sem, hanem azt, hogy miként foglalják el. Mivel Isten megparancsolta Izrael fiainak, hogy vonuljanak be az országba, nem kérdés, hogy képesek-e meghódítani azt, így a kémek feladata csupán annyi volt, hogy megtalálják azokat a helyszíneket, ahol a legkönnyebben és leggyorsabban vonulhatnak be. Mindössze annyit kellett tenniük, hogy felfedjék a leggyengébb és a legerősebb pontokat és felmérjék az ország állapotát. A probléma az volt, hogy miután a kémek visszatértek, nem elégedtek meg azzal, hogy beszámoljanak az útjukról, hanem önállóan levonták a végkövetkeztetést is: „**Nem léphetünk fel azon népek ellenében, mert erősebbek nálunk**”. Más szóval: a honfoglalás kudarcra van ítélve!

Túllépték tehát a Mózesztől kapott hatáskörüket és teljes mértékben a küldetésükkel ellentétes módon cselekedtek.

Hibát csak egyszer követünk el. A kémek vétkének köszönhetően fontos erkölcsi tanulsággal gazdagodtunk: az Örökkévaló 613 parancsolatra kötelez minket, mégis előállnak olyan nehéz helyzetek, amikor egyszerűen úgy tűnik, hogy képtelenség betartani

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Hetiszakasz: Slách-Löchá (שלה-לך)

azokat. Az ember igyekszik Tórát tanulni és naponta háromszor imádkozni, ám időnként arra a meggyőződésre jut, hogy ez nem megvalósítható. Ott a munka, a család, hogy is maradna idő tanulni és imádkozni? Az ember igyekszik bevétele egytizedét jótékonyagra fordítani, ám időnként arra a meggyőződésre jut, hogy ez nem megvalósítható. Kevés a bevétel, sok a kiadás, hogy is maradna pénz az adakozásra? Az ember időnként komoly próbatételekkel kénytelen szembenézni és megpróbál felülkerekedni az ösztönein, ám arra a meggyőződésre jut, hogy ez nem megvalósítható. **Az ösztönök olyan erősek, hogyan lehetne felülkerekedni rajtuk?** A Tóra a következőt mondja erről: Ha az Örökkévaló megparancsolt neked valamit, egészen biztos, hogy képes vagy azt végrehajtani! Ez egyszerű logikával is belátható. Egyetlen komoly szakember sem várja el az általa működtetett géptől, hogy az többet termeljen, mint amire méretezték. Egyetlen autógyár sem várja el az általa termelt járműtől, hogy gyorsabban menjen, mint amit a teljesítménye lehetővé tesz. Még inkább így van ez Istennel, a világ Teremtőjével, aki pontosan tudja, hogy mit követelhet meg tőlünk és mit nem. Amikor tehát az Örökkévaló megparancsol a számunkra valamit, az maga a tökéletes bizonyíték arra, hogy a dolog megvalósítható. Lehetséges persze, hogy nehezen és csak akadályok leküzdése árán, ám az nem kétséges, hogy képesek vagyunk megtenni azt, amit Isten kér tőlünk, az Ő szavai szerint: „**Amikor kérek valamit, azt nem a te erőd alapján kérem, hanem az emberek ereje alapján**”.

Cháim Shaul Glitzenstein rabbi

Naftali Krausz: Az önfeláldozó szombatszegő

„És amikor Izrael fiai a sivatagban voltak, találtak egy férfit, aki fát szedegetett szombat napján. És odavitték őt – azok, akik tetten érték – Mózes és Áron és az egész közösség elé. Őrizetbe vették őt, mert nem tudták, mi legyen vele. És szólt az Örökkévaló Mózeshez: Halállal lakoljon az az ember, kövesse meg őt az egész közösség a táboron kívül. És kivette őt az egész közösség a táboron kívülre s ott agyonkövezték, ahogy megparancsolta az Örökkévaló Mózesnek” (4Mózes 15, 32-36).

Mi oka lehetett valakinek rőzsét szedni szombaton, és ezáltal megszegni a szombat szentségét? Persze nem csak a rőzsészedés tilos e napon, hanem a tűzgyújtás éppúgy, mint a főzés is. Erre nem lett volna szükség, hiszen pénteken két napra való manna hullott az égből. Akkor viszont milyen egyéb ok készíthette ezt az embert e nagy bűn elkövetésére?

Jonatán ben Uziél azt a meglepő véleményt hangoztatja, hogy a pusztabeli rőzsészedő valójában ez által akarta bizonyítani és a zsidókban tudatosítani, milyen súlyos büntetés jár a szombatszegésért: „**Amidőn Izrael fiai a pusztában táboroztak, tudomásuk volt róla, hogy tilos a szombatszegés, de nem tudták, milyen büntetés jár érte. Így aztán egy József törzsbéli férfi azt mondta: én majd szedek rőzsét szombaton, tanuk jelenlétében, akik majd elmondják Mózesnek, ő pedig megkérdi Istent, mi ennek a büntetése. Akkor majd elítélnek engem, s ekkor mindenki megtudja, milyen büntetéssel sújtja az Örökkévaló a szombatszegést**”.

Más források szerint, a zsidók nagyon jól tudták, hogy a szombatszegésért halál jár, de nem tudták annak melyik fajtája, s ezt kérdezte meg Mózes az Örökkévalótól (**Szánhedrin 78, és Szifré**).

Bölcsseink szerint, amikor köztudottá vált, miszerint a szombatszegés halálos vétek, ez még csak a második szombat volt. Ha két, egymásután következő szombatot betartottak volna – semmilyen ellenség nem lett volna képes rajtuk uralkodni. De a rőzsészedő már a második szombatot megszegte.

Rabbi Akiba szerint az első szombatszegő Clofchád, Chéfer fia, volt. (Később arról lett nevezetes, hogy – halála után – őt lánya Mózesről követelték apai örökségüket, mivel nem volt fiútestvérük) (**Sábbát, 96**). A Talmudban eltérnek a vélemények arról, hogy valójában mit is csinált, rőzsét szedett, azaz a földre hullott ágakat gyűjtötte össze, vagy maga törte le az ágakat. Ez utóbbi szigorúbb elbírálás alá esik. Egyes vélekedések szerint szemtanuk is látták, sőt figyelmeztették is, hogy szombaton tilos tevékenységet folytatni. Ez a körülmény azért kiemelendő, mert – a zsidó törvények értelmében – akkor jár valamiért büntetés, ha két tanú saját szemével látta a cselekményt és figyelmeztette is az elkövetőt. (**Édim Vöhátráá**). A Jálkut-midrás szerint Mózes felügyelőkkkel ellenőriztette a szombat betartását, és ezek találtak rá.

Bölcsseink további három olyan esetet említenek, melyekben Mózes nem tudta, mit tegyen, ezért az Örökkévalóhoz fordult tanácsért.

– Az egyik, Clofchád lányainak kérése. Mózes nem tudta, részesülhetnek-e apjuk örökségében. A kérés teljesülhetett.

– A második, egy istenkáromló esete volt, amikor is Mózes nem tudta, milyen büntetés jár ezért a vétekért.

– A harmadik, a kései Pészách-ünneplők esete, akik nem akarták elveszíteni jogukat a pészáchi áldozat bemutatására. (Arról van szó, hogy azok a zsidók, akiknek valamilyen okból nem állt módjukban Niszán 14-én a pészáchi bárányáldozatot bemutatni, Mózeshez folyamodtak, arra kérve őt, kapjanak egy másik terminust ennek teljesítésére, mert: „**miért rövidüljünk meg azzal, hogy nem mutathatunk be áldozatot az Örökkévalónak a megszabott időben, Izrael fiaival együtt?**” (4Mózes 9,7). Mózes továbbította a kérést az Örökkévalóhoz, aki megengedte, hogy azok, akik „messzi úton voltak” (vagy halott érintése által éppen tisztátalanok), és

Naftali Krausz: Az önfeláldozó szombatszegő

ezáltal lemaradtak a pészachi áldozat időbeni bemutatásáról – egy hónappal később, Ijjár 14-én megtehessek. Ezt nevezik Pészách Séninek (második Pészáchnak). Ennek gyakorlati jelentősége csak a Szentély fennállásának idején volt, hiszen azóta ez a szokás szünetel. Ezen a napon – emlékeztetőül – egy darab, Pészáchról eltett maceszt esznek.

Miért jár a szombatszegésért halálbüntetés?

– Azért – mondja S. R. Hirsch, a német ortodoxia vezéralakja – mert a szombat megszegése, a bálványimádáshoz hasonlóan, megkérdőjelezi Isten hatalmát és mindenhatóságát, s így egyfajta árulásnak számít. Elrettentésként, e bűnért, akárcsak a fajtalankodásért vagy emberölésért, halálbüntetés jár. Létezik több főbenjáró vétek, amiért csak közvetett, vagyis isteni büntetés jár (Kárét), ami idő előtti halál, gyermektelenség formájában jelentkezik. Sorockin rabbi is megemlíti a bálványimádás és a szombattartás közötti hasonlatot, amikor idézi a Talmud azon mondását, mely szerint: „Ha valaki megtartja a szombatot, annak rendje és módja szerint, akkor megbocsátást nyer, még ha bálványt is imád, mint Enos és nemzedéke” (Sábbát, 118). (Enos, közvetlenül Noé és az özönvíz előtt élt és az ő nemzedéke hitt abban, hogy az égítetek, a csillagok is rendelkeznek bizonyos, Isten által rájuk ruházott, hatalommal, s így azokat is imádták). Ha tehát valaki betartja a szombatot, az elismeri Isten uralmát a világ felett és így bocsánatot nyerhet az Enos féle eltéveldésekért.

Büszke, öntudatos zsidó kiállás

„És elküldte őket Mózes Párán sivatagából... és elnevezte Mózes Hóseát, Nun fiát, Jehosuának” (4Mózes 13,16). Mózes, még vándorlásuk kezdetén, kémeket küld Kánaánba, derítsék fel, milyen ott az éghajlat, a lakosság, mennyire vannak a városok megerősítve, tehát mindent, ami fontos, tudjanak meg. Azok meg visszajöttek azzal a hírrrel, hogy bár az ország bővelkedik mindenben, de a zsidók nem lesznek képesek elfoglalni, mivel a nép ott erős, leverhetetlen. Hiába igyekezett Kálév, Jehuda törzséből, és Josua a maguk kedvező véleményével ellensúlyozni a kishitű jelentést, a nép hite megrendült, lázadozott Isten és Mózes ellen. Ennek lett a következménye a 40 éves pusztában való vándorlás. Ki kellett halnia annak a nemzedéknek, amely Egyiptomból magával hozta a rabszolga-mentalitást, a kishitűséget. Ezen büntetés alól csak Kálév és Jósua mentesül, hisz ők mindent megtettek, hogy ez ne következzen be.

A fiatal Josua – akit akkor még Hoséának hívtak – Mózes közvetlen szolgálatában állott. A névváltoztatásra akkor került sor, amikor a 12 tagú, kémkedésre kijelölt, csapatba delegálták. A név, Jehosua (röviden Josua), jelentése: „Isten segítsen meg”. A Talmud szerint (Szóta, 34) „Mózes imádkozott érte, hogy Isten mentse meg őt a többi kém defetista mentalitásától”. Mózes imája meghallgatásra talált. Josua mentes volt a többi kém előítéletétől és Kálévvval együtt megmentette a saját és kémtársai becsületét. Jonatán a névváltoztatásra vonatkozó verset így fordítja és kommentálja: „Amikor Mózes látta (Hóseát) szerénységét, elnevezte őt Jehosuának”.

De mi köze van a szerénységnek a névváltoztatáshoz?

A szerény ember alaptulajdonsága – magyarázza Ávrahám Mordecháj, a guri rebbe – hogy nem tart ki a véleménye mellett, azt hajlandó alávetni egy erősebb egyéniség véleményének, különösen, ha ez többségi vélemény is.

Az ige a Bibliában

A magyar nyelvben, a bibliafordítók jóvoltából, külön szót, az igéi használjuk Isten szavára, parancsára. Az ige pontos megfelelőjét azonban hiába keressük az eredeti héber, vagy akár a modern nyugati nyelvekben. A Szentírás szövegében leginkább három olyan kifejezést fedezhetünk fel, amelyeket Isten szavára, magyar szóval az igére is alkalmaznak:

1. **davar = (szó, dolog, ige)** — a leggyakoribb kifejezés, éppúgy lehet az emberé (például a Tóra V. könyvének kezdőszavában: **Dvarim = szavak**, amelyeket Mózes mondott), mint Istené, például Jesája próféta beszédében: **sim 'ú dvar-Adonáj = (Halljátok az Örökkévaló igéjét, 1. fejezet 10. vers)**.
2. **dibrá = (szózat, beszéd, ige)** — voltaképpen az előző kifejezés nőnemű, tehát tágabb értelmű változata. Ritkább kifejezés, gyakran alkalmazzák Istenre, például így említi maga a Tóra a Tízparancsolatot (**a Tíz igét**): **aszeret hadibrot**. Ugyanakkor az emberekkel kapcsolatban is használják, például Jób könyvében: „**Istenhez intézem beszédemet**” (5. fejezet 8. vers).
3. **neum = (szózat, szónoklat, ige)** — ünnepélyesebb kifejezés, de egyúttal tanúságtételt is jelent, például a házasságlevélben a tanúk neve elé mindmáig ezt írják. A prófétai szövegekben igen gyakran szerepel, mert ők Isten igéjét tanúságtételnek érezték, noha a szó olykor csupán az elhangzottak megerősítését szolgálja.

Az emberhez (emberekhez) szóló Isten a Biblia héber szövegében leginkább ugyancsak három igével nyilatkozik meg:

1. **kára, vajikrá = (szólt, szólította)** — a megszólítás és a névadás igéje, a teremtés történetében is előfordul, olykor olvasást is jelent. Ezért ebből képezték a Szentírás egyik héber nevét: **Mikrá kódés = (szent olvasmány)**.
2. **dibér, vajdabér = (beszélt, mondta)** - a szigorú, tárgyilagos beszéd kifejezése a Szentírás héber szövegében.
3. **amar, vajómer = (szólt, mondta)** — az isteni ige bejelentésére leginkább alkalmas kifejezés. Nem véletlen, hogy ezt találjuk a teremtéstörténetben, az előzőt egyáltalán nem.

A teremtés történetében az isteni ige, a „**szólt Isten**” (**vajómer Elohim**) kifejezés éppen tízszer fordul elő, ebből az utolsó három az ember teremtésével kapcsolatos. Ezért a kabbala arra következtet, hogy a világnak összesen tíz burka, szefirája van,

Raj Tamás:

Bibliaiskola

amelyek közül mindössze három közelíthető meg az ember számára, a bölcsesség, az értelem és a tudás (az önálló, intuitív véleményalkotás) segítségével.

Mivel a bibliai teremtéstörténetben ez a kifejezés (**szólt Isten**) fordul elő a leggyakrabban, s mivel első előfordulása („**szólt Isten: legyen világosság**”) még a fény (**az energia**) keletkezését is megelőzi, sokan úgy vélik, Isten ígéje az a teremtő erő, amely a világmindenséget létrehozta, így gondolta ezt Alexandriai Philón hellén-zsidó filozófus (**az időszámításunk előtti 1. században**), aki teremtő szereppel ruházta fel az „**isteni szó**” (**az ige**) görög megfelelőjét, a logoszt. A görög nyelvben ugyanis két szót használnak az isteni ígére, a rhémát, amely a gondolat kifejezését, illetve a logoszt, amely tudást, tudományt is jelent. Philón ugyanis a Tóra törvényeit a görög tudománnyal és filozófiával szerette volna összeegyeztetni.

Philón tanítása hatott később a keresztény Újszövetségre, ahol János evangéliuma így kezdődik: „**Kezdetben volt az ige**” (**a logosz**). Ám a hagyományos zsidó gondolkodás — a keresztény teológiával ellentétben — az ígét sohasem testesítette meg, nem tekintette azt külön személyiségnek, és soha nem ruházta fel valamiféle közvetítői szereppel Isten és a világ, vagy Isten és az ember között. Mi - ahogyan imáinkban is elmondjuk — „**egyedül az Igaz Istenben és igaz Tórájában bízunk, nem ember-fiában, sem isten-fiában**”. (**Brikk Smé...**)

Istennek ugyanis, ha az emberhez szólni akar, nincs szüksége közvetítőkre. Sőt, nekünk sem kell közbenjáró személyiség, aki Nála érettünk szót emeljen, hiszen a Mindenható és tanítása mindig mellettünk áll, folyvást bennünk munkál, csak éppen fel kell fedoznünk, meg kell hallanunk szavát. Ahogyan azt Mózes mesterünk is hangsúlyozta, amikor éppen a szó (**a héber eredetiben davar = isteni szó**), az ige jelentőségéről beszél: „**Nem elérhetetlen az számodra, és nem is távoleső. Nem az ég magasában van, hogy azt kelljen mondanod: ki juthat fel az égbe, hogy lehozná azt nekünk onnan, s elmondaná, hogy mit tegyünk. S nem is a tengeren túl van az, hogy azt mondhasd, ki kelhet át a tenger túlsópartjára, hogy elhozza nekünk, és elmondja, mit is tegyünk. Hanem nagyon is közel van hozzád a szó-. a szádban és a szívedben, hogy megcselekedd**” (Mózes V könyve, 30. fejezet 11—14. vers).

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

A BÜNTETÉS

A táborban elkezdődött a zsidó vallási élet. Mózesnek nem kellett már felmennie a hegyre, mert az Örökkévaló jött le hozzá a Találkozás Sátrába, ahol nyolc napon keresztül mondta el, a legapróbb részleteket az áldozás szabályairól. Azokról az állatokról, amelyek alkalmasak voltak az áldozásra, valamint az egyéb dolgokról is, például a lisztáldozatról, amihez kellett még olaj és tömjén.

Miután az Örökkévaló befejezte a tanítást, Mózes magához hívta Áront és a fiait valamint a törzsek idős vezetőit. Elmondott nekik mindent, amit az Örökkévalótól hallott. A Találkozás sátra elé hozatta az áldozatokhoz szükséges dolgokat, szép sorban elhelyezve azokat. Ezt látva a nép megindult feléjük, hogy minél közelebb legyenek az eseményekhez, majd némán megálltak és figyelték a történéseket.

Áron a főpap a nép előtt levágta az áldozati állatokat és elvégezte azokat a szertartásokat, amivel az Örökkévaló Mózeson keresztül megbízta őt. Megvolt az állatáldozat, a lisztáldozat, végül elhelyezte az égőáldozat előírt darabjait oltárra. Amikor mindennel végeztek Áron fölemelte két kezét a nép felé és megáldotta őket. Az áldás után Mózesrel együtt bementek a Találkozás Sátrába, az Örökkévaló színe elé:

„Midőn kijöttek, megáldották a népét, és megjelent az Örökkévaló dicsősége az egész népnek. És tűz jött ki az Örökkévaló színe elől és fölemésztette az oltáron az égőáldozatot és a zsírt; és látta az egész nép, ujjongtak és leborultak arcukra.”

Miért áldotta meg Áron kétszer is a népet? Először mielőtt bement az Örökkévalóhoz, másodszor pedig amikor kijött a sátorból? Talán üzenet ez az utókornak. Amikor egy mai embert felhívunk a Tórához, elmondja az áldást. Utána kinyitják a tekercset és olvasnak belőle. Ilyenkor a felhívott közelebb kerül az Örökkévalóhoz. Amikor befejezik az olvasást becsukják a tekercset és a felhívott másodszor is áldást mond. Gyönyörű párhuzam ez Áron és a mai ember szertartása között.

Áron életének ezt volt a legboldogabb napja, hivatásának a csúcsán állt, közvetlen részese volt az Örökkévaló csodájának. Mindenki örült, különösen Áron két legidősebb fia: Nádáb és Ábíhu.

Este a két fiú összebeszélte, hogy ők is bemutatnak egy áldozatot közvetlenül a Szentélyben, hiszen megtehetik, mert ők is felkent papok. A nép közül többen készítették a vacsorájukat a szabadban, a mannát főzték a vízben, egy edényben.

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

Az egyik családhoz odament a két fiú és kértek a tűzükből. Megtöltötték a serpenyőjüket az izzó parázzsal. Arra gondoltak, hogy nem fognak vesződni a tűz meggyújtásával, hanem egyszerűen beviszik azt a serpenyőjükben. A sátorhoz érve füstölőszert dobtak rá, és az illatozó serpenyőikkel beléptek a Szentélybe. Nagy hiba volt ez:

„És ekkor tűz jött ki az Örökkévaló színe elől és megemésztette őket és meghaltak az Örökkévaló színe előtt.”

Ez volt Áron büntetése, amiért megtagadta a bálványimádásra vonatkozó parancsolatot, és elkészítette az aranyborjút. Az Örökkévaló nem felejt el az emberek bűneit, csak nem mindig reagál azonnal, hanem megvárja a kellő pillanatot, amint azt a Tízparancsolatban kinyilatkoztatta:

„Én vagyok az Örökkévaló, a te Istened, a féltve őrködő Isten, aki megemlékszik az atyák bűnéről a fiaikon.”

Ez rettenetes volt Áron számára, de ami ezután következett az még borzasztóbb volt. Nem léphetett oda halott fiaihoz, mert a papok nem érinthetik meg a halottakat. Mózes utasítására két rokonuk Misáél és Elcáfán, akik nem voltak papok egy - egy köntösbe becsavarták a két halottat, kivitték őket a táboron kívülre, ahol el lettek temetve magányosan, minden külsőség nélkül. Mózes megtiltotta a gyászt:

„Fejeteiket meg ne mezítelenítsétek és ruhátokat meg ne szaggassátok, hogy meg ne haljatok, és meg ne haragudjék az egész közösségre.”

Az Örökkévaló, mintha mi sem történt volna hívatta Áront, Izrael főpapját és tájékoztatta a kötelességeiről: a papok nem fogyaszthatnak alkoholos italokat, amikor belépnek a Találkozás sátrába., valamint:

„Különbséget tegyetek a szent és a nem szent között, a tisztátalan és a tiszta között, és hogy tanítsátok Izrael fiait mindazokra a törvényekre, melyeket mondott nekik az Örökkévaló Mózes által.”

A következő számban folytatjuk a kalandot....

A héber betűk titkai

CÁDIK (צ)

A héber ábécé tizennyolc "cadik" betűje, számértéke: 90.

A **cádik** egy **nun**-ból és a **nun** tetején lévő **jud**-ból áll. A **nun** itt a héber הונאה / **onáá**, **csalás / megtévesztés szavára utal**. Az emberben van egy tévhit arra vonatkozóan, hogy a fizikai világ a teljes igazság és minden boldogság forrása. Azonban a **jud**, az isteni intellektus, mely a **nun**-hoz társul, arra tanít, hogy az anyagi világ múlandó és nem a tökéletes jószág helye. Arra ösztönöz, hogy kutassuk ezt a rejtett és mélyebb értelmet, ne elégedjünk meg a felszínes, látszati dolgokkal.

A Zohár megemlíti, hogy amikor Isten teremtette a világot, minden betű megjelent előtte és kérte, hogy a világ teremtése vele kezdődjön. A **cádik** is megjelent mondván, ő a **cádik**, az igaz, vele kellene kezdeni a teremtést. Isten azonban azt válaszolta neki: mivel igaz vagy, rejtve kell maradnod, ezért nem kezdhetem a teremtést veled. **Kérdés, hogy miért történt így, holott a cádik által tökéletes és szent lehetne a világ, mindenki élhetne boldogan?** A válasz, hogy ez túl egyszerű lenne, mert az Örökkévaló akarata az volt, hogy egy tökéletlen fizikai világba szülessünk bele és próbáljuk meg azt tökéletesíteni micvák és jócselekedetek által. A **jud**-ból jövő isteni erővel, mely eléri a **nun**-t, ez lehetséges. A **cádik**-nak ezért rejtve kellett maradnia a teremtés folyamán, hogy mindenki saját maga törekedjen az igazság megismerésére.

A **cádik** számértéke kilencven. Az atyák bölcs tanításaiban (5:22.) olvassuk: „**a kilencven éves görnyedten jár**” בן תשעים לטוה / **ben tisim lásuách**. Fizikai szinten a kilencven éves kor már a gyengeség/végelgyengülés kora. Spirituális vetületében azonban a szerénységet szimbolizálja. Mikor valaki eléri a kilencvenet, még inkább szellemivé válik, alázatossá, meghajol Isten előtt. Többé nem független személyiség, hanem inkább már az Örökkévalóhoz tartozik, vele egyesül, a Midrás Smuél című kommentár szerint a **lásuách / לטוה** szó azt is jelenti, hogy „**folyamatosan imádkozik**”. Itt a kapcsolat a **cádikval**, egy **cádik**, egy igaz ember, aki folyamatosan imádkozik. Ezért szokás **cádikok** sírjaihoz ellátogatni, ott imádkozni, kérni a **cádik** közbenjárását egy fontos dologban. A hagyomány szerint a **cádik** imájával még arra is képes, hogy megfordítsa Isten nem kedvező akaratát, ahogy azt annakidején **Mózes** tette.

A **cádik** jelentése, **igaz ember**, aki egy vezető, tanító saját generációjából. Minden generációban van egy **cádik**, kora szellemi vezetője. Haszid körökben a **cádik** leginkább a **Rebbével** egyezik meg. A **rebbe**, a **rabbi** megfelelője, mely egy mozaikszó: רבי / **rábi**, vagyis ראש בני ישראל / **ros bné Jisráél / Izrael fiainak feje**.

A **cádik**-nak két formája van, a hajlított, ami a szó elei, illetve szóközi, valamint az egyenes, mely a szóvégi változat. Az egyenes **cádik** a **báál tsuvá-t/megtérő/visszatérő** szimbolizálja,

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

A héber betűk titkai

CÁDIK (צ)

A héber ábécé tizennyolc "cadik" betűje, számértéke: 90.

aki azon dolgozik, hogy javítsa a kapcsolatát az Örökkévalóval, teljes életével visszatérjen hozzá. A hajlított **cádik** az, aki igaznak született, azonban soha nem érte el a **báál tsuvá** szintjét. A Bölcsek szerint, még egy tökéletes igaz (**cádik gámur**) sem képes soha egy **báál tsuvá** szintjére eljutni.

Hogy létezhet ez, mikor egy **báál tsuvá**, aki talán nagyon sokat vétkezett, mikor megtér, magasabb szintre jut, mint egy született igaz? Először is, aki már megízlelte a tiltott dolgok örömet, annak nehezebb megállnia, hogy ne vétkezzen többé, mert könnyebben kísérhető, ezért nagyobb erőfeszítésre,

teljesítményre van szüksége, mint annak, aki soha semmilyen vétket nem követett el. Másik magyarázat szerint, az egykori bűnök **micvákká** változnak a megtérés folytán. Mások szerint, hatalmas erő szabadul fel egy **báál tsuvá**-ban mikor megtér, mert a potenciál, mely előzőleg rossz dolgokra volt használva, a megtérés pillanatától jó dolgokra, **micvákra** lehet fordítani.

A **Tánjá**-ban benne foglaltatik a válasz a fentiekre, ugyanis, a fizikai világban két nagy terület létezik: a semleges és a tisztátalan. A semleges részhez azok a dolgok tartoznak, melyek felemelhetőek a szentség szintjére, például kóser étel, szombati gyertyák. Viszont vannak dolgok, melyekkel ez nem lehetséges, például: disznóhús, más nem kóser ételek, ezért ezek a dolgok tiltottak, élvezésük bűn. Hogyan lehet a semleges dolgokat felemelni a szentség szintjére? Például, ha áldást mondunk egy kóser ételre, és azt nem azért fogyasztjuk el első sorban, hogy élvezetünk legyen benne, hanem hogy általa erőt nyerjünk egy **micva** megcselekvéséhez, így az étel felkerül egy magasabb szellemi kategóriába, magasabb szintre jut.

A **Zohár** azt tanítja, hogy amikor eljön a **Messiás**, ráveszi a **cádikokat** a megtérésre. Ez azt jelenti, hogy a **Messiás** egy még magasabb elvárás elé állítja azokat az embereket is, akik egész életükben tökéletesen szolgálták az **Örökkévalót**. Így a hajlított **cádik** ösztönözve lesz arra, hogy tovább tökéletesítse magát, mely által képes lesz elérni az egyenes **cádik**, a **báál tsuvá** szintjét.

Mielőtt egy gyermek megszületik, az égből esküt kell tennie arra vonatkozóan, hogy igaz, jó ember lesz ezen a világon, és semmiképp nem lesz gonosz. Minden egyes embernek meg van a lehetősége arra, hogy igaz emberré váljon. Ha erről valaki folyamatosan megemlékezik élete minden szakaszában, akkor képessé válik a **cádik** szintjét elérni.

Forrás: (tfilin)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOMKÖRZET IMAREND JÚNIUS 1 – 30. KÖZÖTT

1.	csütörtök		7,00	19,00	12.	
2.	péntek		₪ 20,15	7,00	19,00	13.
3.	szombat	NÁSZO	vége: 21,35	8,00	20,45	14.
4.	vasárnap		8,00	19,00	15.	
5.	hétfő		7,00	19,00	16.	
6.	kedd		7,00	19,00	17.	
7.	szerda		7,00	19,00	18.	
8.	csütörtök		7,00	19,00	19.	
9.	péntek		₪ 20,21	7,00	19,00	20.
10.	szombat	BEHÁÁLOTCHÁ	vége: 21,42	8,00	21,00	21.
11.	vasárnap		8,00	19,00	22.	
12.	hétfő		7,00	19,00	23.	
13.	kedd		7,00	19,00	24.	
14.	szerda		7,00	19,00	25.	
15.	csütörtök		7,00	19,00	26.	
16.	péntek		₪ 20,25	7,00	19,00	27.
17.	szombat	SLÁCH LECHÁ	vége: 21,46	8,00	21,00	28.
		<i>Újhold hirdetés</i>				
18.	vasárnap	<i>Jajm Kippur Kótajn</i>	8,00	19,00	29.	
19.	hétfő	<i>Újhold 1.</i>	7,00	19,00	30.	
20.	kedd	<i>Újhold 2.</i>	7,00	19,00	1.	
21.	szerda		7,00	19,00	2.	
22.	csütörtök		7,00	19,00	3.	
23.	péntek		₪ 20,26	7,00	19,00	4.
24.	szombat	KORÁCH	vége: 21,48	8,00	21,00	5.
25.	vasárnap		8,00	19,00	6.	
26.	hétfő		7,00	19,00	7.	
27.	kedd		7,00	19,00	8.	
28.	szerda		7,00	19,00	9.	
29.	csütörtök		7,00	19,00	10.	
30.	péntek		₪ 20,26	7,00	19,00	11.

S

Z

I

V

Á

N

T

Á

M

U

Z

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Ismeretlen zsidók nyomában XXXV. Egri (Klein) István

Egri István (született Klein) (Budapest, Terézváros, 1905. május 21. – Budapest, 1980. július 10.) magyar színész, színházi és rádiós rendező, főiskolai tanár, író, publicista; érdemes és kiváló művész; Náray Teri színésznő férje volt. Lányai: Egri Kati és Egri Márta.

Életpályája

Édesapja Klein Sándor vándorkárpitos, édesanyja Weisz Szeréna volt. 1929-ben a színész, 1930-ban a rendező szakon diplomázott az Országos Magyar Királyi Színművészeti Akadémián. A Belvárosi Színházban indult színészi pályája. Ezzel egyidejűleg Hevesi Sándornál rendezést tanult. 1931–1932 között a *Magyar Színház*, 1932–1933 között pedig a *Kamara Színház* tagja volt. 1933–1935 között nem volt egyetlen színháznak sem a tagja. Néhány kisebb szerepet játszott a Vígszínházban és az *Új Thália*-ban. 1935-ben a Vígszínház tagja lett.

Az 1939-es zsidótörvények miatt nem játszhatott színházban, tanított és újságírással foglalkozott. 1944-ben munkaszolgálatra vitték, előbb Hatvanba, majd Auschwitz-ba került. Később Mauthausenbe vitték, ahol mint nyelveket beszélő ember irodai munkát kapott. 1945 tavaszán került haza fogatlanul, sántán, 43 kilóra soványodva. A Nemzeti Színház tagja lett. 1946–1948 között ismét a Vígszínház tagja volt. 1948-ban a Pesti Színház igazgatója lett, 1949-ben pedig az Ifjúsági Színház igazgatójának nevezték ki. 1950-ben a Belvárosi Színház főrendezője, 1953-tól pedig a Magyar Néphadsereg Színházának főrendezője lett. 1956–1958 között a Petőfi Színház főrendezője, majd igazgatója, 1958–1962 között a József Attila Színház, 1962–1965 között pedig a Jókai Színház tagja volt. 1965-ben a Nemzeti Színházhoz szerződött, ahol tíz éven át játszott. 1975-ben a Zeneakadémia ének tanszékének oktatója volt. 1975–1978 között a Madách Színház tagja volt, és a Győri Kisfaludy Színházban rendezett. 1978-ban visszatért a Nemzeti Színházhoz, amelynek haláláig, 1980-ig volt a tagja.

Első színpadi rendezése 1939-ben volt, Tamási Áron

Énekes madár című darabját rendezte a Szolnoki Szigligeti Színházban. 1971-ben rendezte a Magyar Televízióban Molière: *A képzelt beteg* című vígjátékából készült tévéjátékot.

A Színházi adattárban regisztrált bemutatóinak részletezve (1945-)

- Szereplő: 35 előadás
- Rendező: 67 előadás
- Náray Terivel egy darabban: 1 előadás
- Náray Terit rendezte: 6 előadás

Ismeretlen zsidók nyomában XXXV. Egri (Klein) István

Színpadi szerepei

- Tamási Áron: Énekes madár – Kömény Móra
- Szép Ernő: Háromlevelű lóhere – Gyulus
- Kárpáthy Gyula: Zrínyi – Evlia Cselebi
- Zilahy Lajos: A szűz és a gödölye – Id. Huben Sándor
- Makszim Gorkij: Kispolgárok – Besszemenov
- Dosztojevszkij–Baty: Bűn és bűnhődés – Porfirij
- Fejes Endre: Rozsdatemető – Seres Sándor
- Jurij Burjakovszkij: Üzenet az élőknek – Petsek
- Victorien Sardou–Hégésippe Moreau: Szókimondó asszonyosság – Napóleon
- Marcel Pagnol: Topáz – Tamise, tanár úr
- Földes Mihály: Honvágy – Körösztös Zsigmond
- Konsztantyin Szimonov: Legény a talpán – Guliasvili
- Gyárfás Miklós: Forr a világ – Temesváry Zoltán
- Hunyady József: Bányászbecsület – Kiskovács, vállalatvezető
- Viktor Szergejevics Rozov: Boldogság, merre vagy? – Lapsin
- Erwin Piscator: Amerikai tragédia – Mason államügyész
- Hainer Kipphardt: Az Oppenheimer ügy – Gordon Gray, elnök
- Jean-Paul Sartre: Az ördög és a Jóisten – Püspök
- Babay József: Három szegény szabólegény – Tollnok
- Kárpáthy Gyula–Orbók Endre: Játék a bíróságon vagy a Molnárügy – László Alfréd
- George Bernard Shaw: Genf, 1938 – Herr Battler
- Csokonai Vitéz Mihály: Tempefői – Betrieger, könyvnyomtató
- Max Frisch: Andorra – Doktor
- Marc Didier–Gaston Rullier: Az apáca – De La Neuville öméltósága
- Salamon Pál: Magadra kiálts – Dr. Szász Márton
- Peter Weiss: A vizsgálat – Hetedik tanú
- Ugo Betti: A játékos – Pinto lovag
- Friedrich Schiller: Stuart Mária – Amias Paulet, lovag
- Henrik Ibsen: A nép ellensége – Horster kapitány
- Ben Jonson: Bertalannapi vásár – Bogaras, örült
- Ungvári Tamás: Dóra jelenti – Radó Sándor
- Gogol: A revizor – Polgármester

Forrás: (wikipedia)

Dr. Szeszlér Tibor: „Einstandolt” zsidó műtárgyak nyomában II.

Amikor a háború befejeződött, a fegyverszüneti egyezmények nyomán elindultak a béketárgyalások, de ezek Magyarországra nézve csak 1947-ben zárultak le békeszerződéssel. Az első magyar parlament már korábban megalkotta az 1946. évi XXV. törvényt, amely elhatárolta magát él zsidótörvényektől. a zsidókat ért megbélyegzéstől és üldöztetésektől. Ez egy ma is hatályos deklaratív jogszabály. A vagyoni kérdésekről szólva deklarálta: az akkori Magyar Köztársaság érdekelt abban, hogy a zsidók megkülönböztetéséből származó vagyoni sérelmeket orvosolja. A magyar parlament belső jogszabállyá emelte a párizsi békeszerződést, XXVII. cikkelyét azonban csak a Horn-kormány hajtotta végre. Tehát a kihirdetésétől, 47-től 97-ig senki nem teljesítette a kötelezettséget, amit a párizsi békeszerződés előírt. Ez pedig abban állt, hogy mindazon személyek vagy örökösük. akik faji, vallási vagy fasiszta szellemű zaklató jogszabályok szenvedő alanyai voltak, ha vagyontárgyaikért a békeszerződés hatályba lépésétől számított hat hónapon belül nem jelentkeznek, és ezért a tulajdonjog a magyar államra szállna, az állam nem szerzi meg örökségképpen, hanem köteles átadni a zsidó szervezeteknek. azon célok érdekében, amelyeket a zsidó szervezetek meghatároznak maguknak vallásuk, identitásuk és a kultúrájuk fenntartása érdekében.

Az átadást 12 hónapon belül kellett volna végrehajtani. Az 1946. évi törvény egy másik paragrafusa arról rendelkezik. hogy létre kell hozni azt a szervezetet, amelyik ezt a rendelkezést a gyakorlatban végrehajtja. A törvény meg is nevezi ezt: Országos Zsidó Helyreállítási Alap, rövidített nevén az OSHA. Az intézmény 48-ig fölállt, és működött is, majd beolvasztották az Állami Egyházügyi Hivatalba, ahol azonnal elsorvasztották. A törvény csak a magyarországi rendszerváltás után ébredt fel Csipkerózsika-álmából. A nyugati hatalmak és a nemzetközi zsidó szervezetek figyelmeztethették az Antall-kormányt, hogy amíg nem rendezi ezt a kérdést, a magyar rendszerváltás kormánya nem nyer teljes legitimitációt.

A nyugati országok a szocialista országok kormányait nem tekintették szabadnak és legitimnek. ezért nem gyakoroltak rájuk nyomást. Például a német jóvátételeket Magyarországon és más szocialista országokban azért nem lehetett megkapni, mert nem tekintették. szabad országnak őket, s ezért például Németországgal máig sincs békeszerződésük. Ennek híján tussolták el rendre a kártérítést.

Az Antall-kormány kezdeményezésére 92-ben kezdődtek meg a tárgyalások a zsidó szervezetekkel. A Miniszterelnöki Hivatal felkérte a Hitközséget, hogy jelöljön ki tárgyalódelegációt a magyarországi zsidók képviselőiből. A Hitközség nagyon helyesen és tisztességesen belátta, hogy nem egyedül ők képviselik a magyarországi zsidóságot, hanem a kilencvenes év forrongásaiban létrejött különböző zsidó szervezeteket is be kell vonniuk. Ma is ezek vezetőiből alakult grémium alkotja a Zsidó Örökség Közalapítvány kuratóriumának többségét.

A zsidó szervezetek nem jutottak közös nevezőre egymással. Mire a tárgyalódelegáció felállt, Antall meghalt, jött az új kormány, de 97-ig ők is csak lassan haladtak. 92-től 97-ig tartott az a tárgyalássorozat, amelynek eredményeképpen az 1947-ben felállított Országos Zsidó Helyreállítási Alapnak, amelynek jogfolytonosságát senki sem vitatta, a Magyar Zsidó Örökség Közalapítványt nyilvánították a jogutódjává. Tehát a közalapítvány közvetlen jogutódja annak a 47-es párizsi békeszerződésben létrehívott szervezetnek, amelynek egykor törvényben kiszabott pontos feladata és funkciója volt. Közben eltelt ötven év. Ötven év alatt azok a vagyontárgyak. amelyeket a párizsi békeszerződés a zsidók tulajdonába utalt, feltárhatatlanokká váltak. Az emberek meghaltak, a szervezetek megszűntek, nem beszélve arról, hogy zsidónak lenni a kommunizmusban nem volt sem ajánlott, sem divatos.

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Dr. Szeszlér Tibor: „Einstandolt” zsidó műtárgyak nyomában II.

1947-ben két vagyontömeg létezett. Egyrészt az, amelynek tulajdonosai zsidók voltak, és a zsidótörvények folytán elvesztették tulajdonukat, de valaki a családból életben maradt, és ő az örökös. Fogalmilag a törvény csak arra a vagyonra vonatkozik, amelynek tulajdonosai a nagyszülőtől a dédunokáig kivétel nélkül Auschwitzban maradtak. Minden olyan vagyontárgy esetében, ahol más örökös nincs, az állam a törvényes örökös. Ez a törvény kivételképpen nem ismeri el az állam törvényes öröklési jogát, hanem azt mondja, az állam nem maradhat örökös, vissza kell adni ezt a vagyontömeget a zsidók szervezeteinek.

Ki kell emelni a háború után elárvult zsidó vagyon még egy csoportját. Zsidóknak nemcsak magán, hanem közösségi vagyonuk is volt. Az egyes hitközségek ingatlanvagyonra: temetők, templomok, rab-bilakások, közösségi épületek, iskolák, kegytárgyak. Ezek sem kerültek e törvény hatálya alá: nagy többségüket nem juttatták vissza eredeti tulajdonosaiknak, gondoljunk csak a gyöngyösi zsinagóga épületére, amelyben most áruház kínálja portékáit, a szombathelyi zsinagóga épületére, amely raktár volt, újabban koncertterem, de számtalan példát sorolhatnánk. Ezek kvázi legálisan kerültek a magyar állam tulajdonába. **A szocialista állam ugyanis államosította az egyházi vagyont, és azt mondta:** amikor én elveszem a római katolikus felekezettől a papi nagybirtokot, a zsidó felekezet ingatlanaira is ráteszem a kezem. Végül is mindenki jogfolytonosnak ismerte el azt a történelmet, ami Magyarországon ekkor végbement, tehát az államosításokat is jogilag legitimnek kell tekinteni. Megint más kérdés, hogy a törvényhozás visszamenőleg a kárpótlás folyamatában elkezdte a helyzetet rendezni, de az államosítások legitimitását senki nem vonja kétségbe a szó formál jogi értelmében.

A zsidó hitközség által fizetett kutatásokon alapuló becslések szerint a párizsi békeszerződés értelmében a zsidók szervezeteinek a mai árakon kb. ötven-hetven milliárd forint követelésük van, ezt nyújtották be a kormánynak. Ehhez képest a kormány 1997-ben négymilliárd forint keretösszeg értékben kizárólag életjáradékra váltható kárpótlási jegyet adott át, ami - minthogy azokat az előregedett túlélőket illeti, akik évről évre kevesebben vannak, tehát csökken a jogosultak száma nem fog elfogyni, mire az életjáradékot kiosztják. Adott még egy kusza háttérű ingatlancsomagot, körülbelül 1,3 milliárd forintértékben, amelynek a ténylegesen használható értéke vitatható. (A bosnyák követség, az Ombudsmani Hivatal székházának használati viszonyai például ma is rendezetlenek.) S adott 12 millió forint értékű festményt, amelynek ugyan nem lehetett örököse, de ezzel a gesztussal mégis tulajdonosa lett száz- és százmilliós értékű műkincsvagyonnak. Így került képbe a legkülönbözőbb csatornákon elzabrált műkincsvagyon.

A közalapítvány létrejött, s hihetetlen szívóssággal kitermel évente negyven-nyolcvan millió forintot, amit el tud osztani a törvényben meghatározott célokra.

Az egyházi ingatlanok ügye is egy, az Antall-kormány idején hozott törvény révén mozdulhatott meg. Ez a törvény megengedi, hogy bizonyos célokra - hitélet, oktatás, művelődés, egészségügy - vissza lehet adni az egyházi ingatlanokat az egyháznak, egy meghatározott, előre tisztázott lista alapján, ahol is bizonyítandó, hogy az ingatlan az illető egyházé, és hogyan került ki a tulajdonából. A hitközségi lista százhuszonvalahány ingatlant érintett, bekerült egy, a kormány által vezényelt tárgyalási folyamatba, amely a többi egyházat is érintette, s melynek alapján a keresztény felekezetek is folyamatosan kapták és kapják vissza tulajdonaikat.

Folytatjuk...

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

RECEPT-TÁR

Kukoricásörös csirkeszárnyak burgonya-salátával

Ezerféleképpen el lehet készíteni a csirkeszárnyakat, viszont az egyik legjobb, amit tehettek vele, az az, hogy bepácoljátok egy kevés kukoricásörbe, és sütés után egy kis mexikói ihletésű burgonyasalival.

Hozzávalók: 2 főre

- 250 ml kukoricásör (Coronita)
- 150 ml csemegeuborka-lé
- 1 tk koriandermag
- ½ tk egész fekete bors
- 2 db babérlevél
- 500 g csirkeszárny
- só
- 5 ek finomliszt
- 100 g margarin
- 1 ek darált csípős paprika
- ½ db lime héja
- 2 ek méz
- A sültkrumpli salátához:
- 500 g burgonya
- só
- 1 tk fokhagyma-granulátum
- 1 ek étolaj
- 5 db csemegeuborka
- ½ csokor koriander
- ½ db lime leve
- 1 tk kristálycukor
- 3 ek olívaolaj

Elkészítés:

A kukoricásörös csirkeszárnyak elkészítéséhez 200 ml sört összekeverünk az uborkalével, a korianderrel, a borssal és a babérlevelekkel, beletesszük a csirkeszárnyakat, és 2-3 órára a hűtőbe rakjuk pácolódni.

A salátához a krumplit 0,5 x 0,5 cm-es kockákra vágjuk, és összeforgatjuk a sóval, az olajjal és a fokhagyma-granulátummal. 180 fokos air fryerben 180 20-25 percig sütjük a burgonyát. Közben felaprítjuk a koriandert és a csemegeuborkát, az olívaolajat pedig kikeverjük a lime levélével és a cukorral, majd összeforgatjuk a korianderrel, az uborkával és a krumplival.

A csirkeszárnyakat szárazra töröljük, sózzuk, beleforgatjuk a lisztbe, majd mehet az air fryerbe, 130 fokon 30 percre. Ha lejárt az idő, pihentetjük 10-15 percet, majd visszarakjuk 200 fokra 8-10 percre.

Egy lábasban megolvasztjuk a margarint, belekeverjük a darált csípős paprikát, a mézet és a maradék 50 ml kukoricásört. Egy kicsit forraljuk, majd a végén mehet bele a lime héja is, és beleforgatjuk a megsült csirkeszárnyakat. A kész szárnyakat a csemegeuborkás krumplisalátával tálaljuk.

Pácolás: 2-3 óra, Elkészítési idő: 30 perc, Sütési idő: kb. 60 perc

Forrás: (streetkitchen)

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Izraeli elnök: Veszélyben van a zsidóság fennmaradása

A fenyegetés – mondta Herzog elnök a Zsidó Világkongresszuson – „belülről jön”.

A zsidó emberek „nagy egzisztenciális fenyegetéssel” néznek szembe, amely „belülről jön” – figyelmeztetett **Isaac Herzog** izraeli elnök a Zsidó Világkongresszus múlt heti jeruzsálemi rendezvényén.

Herzog részt vett a „**Jewish Leadership Bridge**” rendezvényen, amelyen több mint 120 jeles zsidó vezető vet részt 50 országból, valamint egy több mint száz izraeli fiatalból álló csoport is jelen volt.

„Fokozatosan elveszítjük az egymással való érintkezési pontokat, elveszítjük kapcsolatunkat a közös történetünkkel, amely egy nemzetként tart meg minket. Az elidegenedés és a polarizáció nagyon valós árnyéka veszélyeztetheti a jövőnket” – figyelmeztetett Herzog.

„A zsidó nép szerte a világon – a mi zsidó diaszpóránk – óriási mértékben hozzájárult ehhez a nemzetépítő projekthez, amely Izrael” – tette hozzá.

Az elnök azt is megemlégtette, hogy elindította a „**Nép Hangja Kezdeményezést, az Elnöki Kezdeményezést a Világméretű Zsidó Párbeszédért**”, amelyet héberül „**Kol Ha’am Siach Yehudi Olami**”-nak nevez.

A kezdeményezés a „**zsidó közösségek közötti közös pontok megtalálására**” összpontosít. Úgy

tervezték, hogy egy olyan platform legyen, ahol emberekként összegyűlhetünk, hogy meghallgassuk egymást, közösen tervezzünk, részt vehessünk és stratégiát alakítsunk ki az zsidókat érintő valamennyi fő kérdésben” – mondta Herzog.

„És úgy gondolom, hogy ez nagy lehetőségeket rejt magában, hogy új szakaszt jelöljön ki a globális zsidó párbeszéd fejlődésében” – zárta szavait.

Ronald S. Lauder, a Zsidó Világkongresszus elnöke megismételte **Herzog** egységre vonatkozó felhívását, mondván: **„A zsidó nép számára világszerte és Izraelben is kihívásokkal teli idők közepe** minden eddiginél fontosabb, hogy felismerjük, mi köt össze bennünket, mint népet.”

„Köszönöm Herzog elnöknek, hogy elkötelezett vezetőként dolgozik azon, hogy áthidalja a közösségeink közötti szakadékot, hogy az elkövetkezendő években még erősebbek lehessünk együtt” – mondta Lauder.

Forrás: (akibic)

Netanjahu szerint Izrael tiltakozott Oroszország Iránnal való együttműködése ellen

Izrael közölte az orosz kormánnyal, nagyon aggódik amiatt, hogy az ukrajnai háborúban egyre erősödik az Iránnal folytatott katonai együttműködése, és hogy Teheránt fejlett fegyverrendszerekkel látja el, mondta Benjámín Netanjahu miniszterelnök kedden az izraeli képviselőknek egy zárt ajtós meghallgatáson, melyről a Walla hírportál riportere, Barak Ravid számolt be, három, az ülésen jelenlévő képviselőt idézve.

Miért fontos: Izrael Moszkvával való kapcsolata nagyon érzékeny kérdéssé vált az orosz invázió kezdete óta. Netanjahu törvényhozókhoz intézett megjegyzései ritka betekintést jelentenek az izraeli-orosz párbeszédbe.

A nagy kép: Az orosz invázió óta Izraelre nyomást gyakorolt az Egyesült Államok és más nyugati országok, hogy tegyen többet Ukrajna támogatásáért, beleértve a katonai segítségnyújtást is.

- Az előző Bennett-Lapid kormány nagyon óvatosan közelítette meg a kérdést, remélve, hogy nem szít feszültséget Oroszországgal, és nem sérti Izrael biztonsági érdekeit Szíriában.
- Izrael továbbra sem hajlandó támadó fegyverrendszereket adni Ukrajnának, de az Oroszországnak nyújtott növekvő iráni katonai segítség lassan arra készíti Izraelt, hogy többet tegyen Kijev segítéséért.

A színpad mögött: A Kneszet Külügyi és Védelmi Bizottság keddi meghallgatásán Netanjahu kijelentette, hogy csendes párbeszéd folyik az orosz kormánnyal, amelynek része egy „nyílt és őszinte” eszmecsere – közölték a meghallgatáson részt vevő képviselők.

Netanjahu szerint mindkét oldalon vannak panaszok – az oroszok aggodalmukat fejezték ki az Ukrajnának nyújtott izraeli támogatás miatt, Izraelt pedig aggasztja Moszkva Iránnal való együttműködése. - „Nem tudjuk, hogy az oroszok hogyan fizetnek az irániaknak a katonai segítségért” – mondta Netanjahu a törvényhozók szerint.

Netanjahu sok képviselőt meglepett a teremben, amikor méltatta az előző kormány politikáját, és hangsúlyozta, hogy folytatja annak végrehajtását azzal, hogy humanitárius és politikai támogatást nyújt Ukrajnának, de tartózkodik attól, hogy fegyverrel lássa el. Netanjahu azt állította, hogy az egyik oka annak, hogy Izrael elutasította Ukrajna légi- és rakétavédelmi rendszerekkel, például a Vaskupolával való ellátására irányuló kérelmeit, az volt, hogy az érzékeny technológia orosz kézbe kerülhet, majd Iránhoz, amely képes lesz visszamodellezni és rájön, hogyan lehet legyőzni, mondták a törvényhozók.

- A meghallgatáson Netanjahut megkérdezték, miért nem járt még Kijevben, hogy találkozzon Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel. Több törvényhozó azt mondta, Netanjahu megpróbálta elviccelni, hogy kikerülje a válaszadást, mondván, bonyolult vonattal utazni. „**Biden vonattal ment**” – mondta neki az egyik törvényhozó a szobában lévő források szerint.

A Miniszterelnöki Hivatal és a tel-avivi orosz nagykövetség sem kívánt nyilatkozni a cikk tartalmával kapcsolatban.

Forrás: (ujkelet)

SPORT HÍREK RÖVIDEN

Izrael vasárnap a harmadik helyet szerezte meg az U20-as világbajnokságon, történelmi sikert aratva a tornán való első szereplése során azzal, hogy 3-1-re legyőzte Dél-Koreát.

A több mint 15 000 fős tömeg nagy részét helyi zsidók és izraeli látogatók tették ki az argentin La Plata stadionjában, egy Buenos Aires-től mintegy 40 mérföldre fekvő városban. Izrael sikere a tornán, amely a világ futballsztaárjainak következő generációját hivatott bemutatni, a dél-amerikai zsidók számára felemelő esemény volt.

"Annyira szívesen fogadtak minket" - mondta **Ofir Haim**, az izraeli csapat edzője a mérkőzés után a Jewish Telegraphic

Agency-nek. "Ahogy éneklük a (izraeli) nemzeti himnuszt, a Hatikvát, nagyon megható számomra és a játékosok számára".

Hozzátette: "A 85. percben hallottam, hogy a szurkolók éneklük a himnuszt. Olyan hangulatot teremtettek, mintha otthon lennénk. Lehetetlen leírni ezt az érzést".

A Chicago Cubs ütőjátékosa, Matt Mervis héber feliratú árucikkeket árul, hogy "segítse" a baseball fejlődését Izraelben.

A Chicago Cubs első bázisjátékosa, Matt Mervis héberül írt becenevével díszített pólókat és sapkákat árul, hogy pénzt gyűjtsön az Izraeli Baseball Szövetség számára. "Ez egy nagyszerű ügy, hogy segítsük a játék fejlődését Izraelben" - mondta Mervis csütörtökön az MLB.com-nak - "és megpróbáljunk építeni néhány pályát odaát".

Mervis, aki zsidó származású, és a Cubs ideje, nagy érdeklődéssel várt tagja, márciusban az izraeli csapatban játszott a World Baseball Classicon. A "Mash" becenevet a home-run ütőereje miatt kapta, ezt a becenevet egyes szurkolók és a kereskedők csillagokkal írják ki, ahogyan az 1970-es évek azonos nevű koreai háborús sitcomját stilizálták.

Ez a becenév, héberül írva - csillagokkal együtt - a vezetéknevével együtt (összefoglalva: M*A*S*H Mervis) megtalálható azon az új árucikken, amelyet a Mervis az izraeli baseballszövetséggel közösen árul. A férfi és női pólókon és sapkákon látható dizájnról készült képeket twitteren tette közzé.

Mervis az MLB.com-nak elmondta, hogy nagymamája a Tel-Aviv melletti izraeli Givatayim városában élt, mielőtt az Egyesült Államokba emigrált.

"Sokat tanultam" - mondta az izraeli csapatban szerzett tapasztalatairól. "Csak beszélgettem mindenkiel, és többet tudtam meg a kultúráról, az izraeli életről és azokról a dolgokról, amelyekben a nagymamám felnőtt".

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ב

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Jun. 16. – 2023. Jun. 23.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
16. péntek	7:00	19:00
17. szombat	8:00	21:00
18. vasárnap	8:00	19:00
19. hétfő	7:00	19:00
20. kedd	7:00	19:00
21. szerda	7:00	19:00
22. csütörtök	7:00	19:00
23. péntek	7:00	19:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
16. péntek	20:25	17. szombat	21:46
23. péntek	20:26	24. szombat	21:48

POÉN SAROK

Az anyós látogatóba megy a vejéhez.
- Meddig marad anyuka? - kérdezi a veje.
- Hát fiam, ameddig szívesen láttok.
- Jaj, anyuka már a kávé se tetszik megvárni?

ESEMÉNYEK

Szerdán tartott Jahzet-ot Mester György alelnök úr édesapja emlékére, aki 21 éve távozott az élők sorából, és körzetünk örökös alelnöke volt. Ebből az alaklomból nagyvonalú tikunon látta vendégül este és reggel a jelenlévőket. Streit Sándor elnök megemlékezett az eltávozottról.

Ugyanezen a napon tartott Jahzet-ot Halpert Sándor küldött úr az anyósa után. Pénzadománnyal járult hozzá a zsinagóga fennmaradásához.

Beezrát hásem/Besiyata Dishmaya:

“Az Örökkévaló segítségével”. Beezrát- segítségével hásem-a név (itt Örökkévalót jelent). A második kifejezés ugyanezt jelenti, de arámiul. Szokás, újságokra, jegyzetekre, bármire, amit elkezdünk írni a BSZ”D (ט”וב) mozaikszót írni.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilétek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt június 21.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuvaros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor